

Nobelovac Stiglitz: Treba li Hrvatska uvesti euro? Apsolutno ne!

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Nedjelja, 30 Kolovoz 2020 09:15
Objavljeno: Nedjelja, 30 Kolovoz 2020 09:15

Američki makroekonomist Joseph Stiglitz poručio je u subotu s Europskog foruma Alpbach kako Hrvatska ne bi trebala uvesti euro jer time gubi fleksibilnost u odgovoru na moguću gospodarsku krizu.

Stajalište dobitnika Nobelove nagrade za ekonomiju iz 2001. godine suprotno je onome guvernera Hrvatske središnje banke Borisa Vujčića, te hrvatske vlade, koji zagovaraju što brže uvođenje zajedničke europske valute.

„Treba li Hrvatska uvesti euro? Apsolutno ne!“, odgovorio je Stiglitz na pitanje Hine tijekom konferencije za medije.

„Euro (...) oduzima dva važna instrumenta neophodna u prilagođavanju gospodarstva na šokove. Oduzima (zemlji) mogućnost promjene tečaja te joj oduzima monetarnu politiku, a time i mijenjanje kamatnih stopa“, dodao je.

Stiglitz, bivši glavni ekonomist Svjetske banke i nekadašnji ekonomski savjetnik demokratskog predsjednika Billa Clintona, jedan je od govornika u austrijskom mjestu Alpbach gdje se svake godine održava forum posvećen gorućim globalnim izazovima.

„Prolazimo kroz drugi (gospodarski) šok u ovom desetljeću, a neke su zemlje pogođenije od drugih“, rekao je govoreći o posljedicama krize s koronavirusom.

Zbog razlike o utjecaju krize na pojedine zemlje, monetarna politika koja odgovara zemljama poput Njemačke ili Nizozemske ne odgovara nužno i onima poput Hrvatske ili Španjolske, pojasnio je Stiglitz.

„Zato morate imati fleksibilnost“, istaknuo je.

Ovo nije prvi put da 77-godišnji Stiglitz kritizira monetarnu i fiskalnu politiku Hrvatske.

Tijekom posjeta splitskom sveučilištu u svibnju 2015. godine rekao je da je „politika stezanja remena“ koju provodi Hrvatska pogrešna te da dovodi do depresije.

Kritizirao je HNB ustvrdivši da je fokusiran na održavanje niske inflacije čime zanemaruje zapošljavanje i rast, te se negativno izrazio o kreditima u švicarskim francima i stranoj valuti koji se nude hrvatskim građanima.

Hrvatska i Bugarska su 10. srpnja ušle u europski tečajni mehanizam (ERM II), kojeg neki nazivaju „čekaonicom za euro“, što je ključan korak u procesu uvođenja eura.

Središnji paritet hrvatske kune utvrđen je na 7,53 kune za jedan euro.

Članica EU koja želi uvesti euro mora najmanje dvije godine provesti u mehanizmu ERM II prije nego što uvede zajedničku europsku valutu, što znači da Hrvatska može računati na ulazak u eurozonu najranije u siječnju 2023. godine.

Prije toga treba zadovoljiti kriterije nominalne konvergencije, to jest "mastriške kriterije", koji se

Nobelovac Stiglitz: Treba li Hrvatska uvesti euro? Apsolutno ne!

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Nedjelja, 30 Kolovoz 2020 09:15
Objavljeno: Nedjelja, 30 Kolovoz 2020 09:15

odnose se na stabilnost tečaja, stabilnost cijena, stabilnost kamatnih stopa, uz dva važna indikatora koja se tiču javnih financija - deficit proračuna i javni dug.

„Hrvatska bi očekivano trebala zadovoljiti sve mastriške kriterije nominalne konvergencije već iduće godine, što bi značilo da bismo u tom scenariju trebali dobiti pozitivnu ocjenu u 2022., a koja je podloga za donošenje odluke o uvođenju eura u 2023.“, rekao je HNB-ov guverner Boris Vujčić u intervjuu Poslovnom dnevniku prije mjesec dana.

„U sadašnjim kriznim vremenima korist (od uvođenja eura) je izuzetno velika, jer znači siguran pristup izvorima financiranja pod razmjerno povoljnim uvjetima koju osigurava Europska središnja banka“, dodao je.

Stiglitz, međutim, smatra da eventualno jeftinije zaduživanje ne bi trebao biti razlog za ulazak u eurozonu.

„Uz sve sadašnje dugove ne trebaju vam krediti, nego bespovratna sredstva (iz EU-a)“, napomenuo je.

„Takvo primanje novca (bespovratna sredstva) je naravno političke prirode, a sada nema te vrste socijalne kohezije premda ju trebate u Europi. Europa je uvijek radila minimalno da se održi zajedno, a to radi i sada“, rekao je Stiglitz.

Euro je valuta u 19 od 27 država EU-a, a neke poput Švedske godinama ju odbijaju uvesti smatrajući da je nacionalna valuta neophodna za upravljanje ekonomskom politikom.

„Ja mislim da je dobro savjetovana svaka zemlja koja zadrži svoju fleksibilnost“, istaknuo je nobelovac kojeg je akademska zajednica opet pozvala u Hrvatsku. No zbog aktualne pandemije nije u mogućnosti doputovati.

Stiglitz je jedan od najpoznatijih kritičara eura kao valute, a u svojoj knjizi 'Euro: kako zajednička valuta prijeti budućnosti Europe', tvrdi da se euro pokazuje manjkavim pogotovo u ekonomskoj krizi, jer ona ne pogađa jednako cijelu eurozonu, a vlasti gube samostalnost interveniranja.

„Zemlje u eurozoni imaju i dodatna fiskalna ograničenja“, rekao je Stiglitz.

Kriza, koju je potaknula pandemija koronavirusa i zbog pandemije nametnute restrikcije, posebno je pogodila uslužne djelatnosti.

Kako bi spasile pojedine sektore gospodarstva, neke države odlučile su se za podjelu vaučera građanima.

„Vaučeri mogu stimulirati ekonomiju u područjima gdje je to potrebno“, zaključio je Stiglitz.

(Hina)

Nobelovac Stiglitz: Treba li Hrvatska uvesti euro? Apsolutno ne!

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Nedjelja, 30 Kolovoz 2020 09:15

Objavljeno: Nedjelja, 30 Kolovoz 2020 09:15

